

Menyit keresnek a pesti koldusok?

Köztételnékné van egy problémája, amelynek megoldása novotavóbb, hogy erőnkön fekül - látszik. A koldusérdés. Három esztendő óta kisdob-dünk hiába a megoldásával, vagy legalább is a rendezésével. Három év óta nem sikerül. Közben összedőlött egy világ s ez összedőlt világnak lassanként már el is bordtuk a romjait, emberi probléma és szíveszt ember sors dől el erre vagy arra, többnyire végérvényesen. És mégis a négyezer koldus sora sa az, ami kifogott rajtuk. A négyezer koldus az, akikkel szívesben tehetetlenek vagyunk.

A főváros új megoldással próbálkozik. Koldus-katasztrófát akar felállítani. Ez a megoldás, alkalmas leterjesztéssel talalkozott, csupán vitás és vitatható pontként fennmaradt az a kérdés, ki és mikől fogja fedezni a koldus-katasztrófa anyagi részét. Szó van arról, hogy a közmunkavállalás egy része szolgál majd fedezetül. Szó van arról is, hogy társadalmi vonaton valamilyen fajta "önkéntes megadótással" próbáljuk likvidálni. Mindeket esetben tehát a társadalomra hárul a kérdés megoldása. Lényegében tehát marad minden a régiiben, a változás csupán rendszerteti természetű.

Ma négyezer koldust tart el Budapest községe. Az egymillió lakosú Budapesten tehát minden kétszáz emberre jut mind egy koldus eltartása jut.

Hogyan tartja el ez a kétszáz pesi polgár a maga egy koldusát?

Íme:

B-né és családja

A "Tripolisz"ban lakik B-né arról nevezetes, hogy helyen esztendő s fejevel családot tart el, családját amely négy tagból áll. B-nének se állása, se vágya, de még egy koldulási engedélye sincs. Azért természetesen koldul. Ebből tartja családját. De hogyan tartja Sajnos, magával az öregasszonnyal nem beszélhetünk. A *tripoliszi* egyszerűs-konyhás lakásában csak két inokáját találjuk, meg a szomszéd gyerekeit.

Dél egy óra volt. A három gyerek Jusián könyörökölt a konyhaasztalon.

tesse az ilyen apát, aki a gyereket nem tartja el...

Folyik, folyik belőle a paraszt, szárazon erőtlennül, a földámanak színe és íze, úgy látszik, már elkopott. Valahogyan az is meggyőzés nélkül való, amikor vádloán kérdezi:

— Nem borzasztó, hogy szegény anyámnak öregségére koldulnia kell?

— Maga nem tud munkához jutni?

— Én? — egyszerre esodálkozik, ijedezik. — Kite hagyom, kérem, a gyerekeket, kire a házat? Az anyám tehetetlen már, főzni se tud... Aztán hol van a munka? Egy helyre hívtak száz forintért. Hát száza forintból el tudom tartani az anyámat és a két gyereket?

— Így miből élnek?

— Hát a szegény anyámnak fát...

— Mit keres az anyja?

Sokáig készül ez a felelet: — Hát azt nem lehet úgy érni mintani. Van, hogy naponta nyolc-tíz forintot megkeres...

De hát mi az, kérem, ebben a drága világban? Semmi sem. Ebből ugyan még egy rongyva se tojik.

A szomszéd gyerekek most kitalálja a száját, mondani akar valamit, de az asszony ránéz s elől a nézetől kiszalad. A kis szája még az utcán is látva marad, mint akik nagyon megtelepedt valami döbönt esodálkozás.

K. bácsi

Nagyon szerény, tisztességtudó öregember K. bácsi, aki egy körüli virágüzlet előtt koldul. Talán inkább azért s nem a feltehetően van az, hogy napi tíz-tizenkét forint erejéig is megcsinálják az emberek.

A tíz-tizenkét forintot 5 valjába konkurrense, aki két házzal odébb egy psilka előtt kéreget, napi minimális tizenöt forintra becsüli K. bácsi keresését. Pedig K. bácsi nem nagyon strapálja magát. Tíz óra után áll ki "stándijára", kettőtől négyig ebédszünetet tart s este hálkor, átlátás után becsüli ő is a jövedelmét. Akkor zár, amikor a virágosbolt. Ebben van némi ráció, ámbar K. bácsi vallomása szü-

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Péter Göncz*
 Cím: *Menyit keresnek a pesti koldusok?*
 Forrás: *Magas Nemz.*

Osztályozás
 Tárgy: *362.57*
 Hely:
 Idő: *1947*
 Személy:
 Helyszám:

(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

1947 szept. júl. 27

Folytatás
 2. oldal

Ehesek voltak.

— Ma nem ebédelték, gyerekek?

— Dehogynem — mondja B-né nagyobbik unokája, egy szűkszávú és szűkgyű, kiencéves fiú —, dehogynem, anyám elment hozni valamit. Majd főz...

— Reggel kaptatok enni valamit?

— Ühüm...

A fiúcska tartózkodó. A leányka közlékenyebb. Maradékot adott édesanyám, mondja, mire kiegészítésként a szomszéd gyerekek megjegyzi:

— Húst ettek tegnap is.

A fiú összeráncolja homlokát és a kéretlen prókátorra szól:

— Mít tudod te azt?! Hozta nagyanyám.

— Nagyanyád koldul, úgy, fiam?

A fiú elpirul. A leányka hallgat, a szomszéd gyerek izog-mozog, csak úgy ágaskodik benne a szó:

— Koldul hát. A Rákóczi-úton sokat keres. Tegnap inget vettek Katinak, meg körtét is, sokat. Az a baj, hogy iszik.

A fiú bőre alatt lüktet a vér:

— Nem igaz, nem is iszik. Csak szegény.

— Mi az apád, fiam?

— Kocsis volt.

A szomszéd gyerek, mint egy kis héja, úgy csap a szó végére:

— Nincs neki apja, elment a Kovács Ilkával. De az anyja örül neki, mert mindig csak ivott.

A szomszéd gyerekből úgy ömlene a B-család története, mint egy felborított dézsából a víz, ha be nem lépne B-né leánya, aki egy esztendeje, hogy így „előzvegyült”.

Két szatyort hoz meglepetten s izgatottan nagyhirtelen a sarokba teszi.

Határozottan dögös előtűnk valamit. A sorsát azonban nem rejti el. Biztatás se kell, mutatja, mondja magától is:

— Itt hagyott az uram a szegénységben, a nyomorúságban, a két gyerekkel meg az öreg anyámmal, aki nagyon beteg, orvoságnálni kellene, de hát miből, nem kaptam én, kérem, soha semmi segélyt, csak az előjáráságtól néha jött egy-egy pár forint, nem gondol, kérem, a törvény arra, hogy megbün-

ni! a virágosbolttal nem csinált ő valami jó üzletet. Nyáron meg éppen nem. Oly ritkán nyílik ilyenkor a virágosüzlet ajtaja s oly kevés a könnyelmű szerelmes! A patika jobb üzlet, mondja, az embereknek inkább a testük, mint a szívük beteg.

Szóval: a K. bácsi illeténi valós jövedelme csak háromszáz-háromszázhatvan forint körül mozog. — hát meg lehet ebből élni?

— Bizony, kérem — sóhajt nagyot —, nagyon nehezen... Most még csak megvagyok, de amíg a feleségem is élt, keserves volt nagyon. A feleségem virágot árult, de mindig elitta a keresetét és nekem kellett őt eltartanom. Most már lassanként én is rendbejövök.

Szűtne az lakásában, amelyben villanyvilágítás van, két-három éjjekiszekrény, egy rokokó divány, szék, tűzhely s tiszta fazekak.

Míg a feleségem élt, semmi se volt, most kérem, már gondolhatok arra, hogy lassan újra berendezkedjem. En a magam személyére, tetszik tudni, nagyon szerény vagyok. Reggelire csak egy kis feketekávé izsom és margarinos kenyeret. Ebédet egy ócsó kis kifőzésben eszem, körömpörköltet keltőnyolcvanért. Este egy kis margarint újra, meg egynéhány szem barackot, néha a kocsmában egy kisfröccsöt. Szórakozás nem kell nekem, minden este veszek egy újságot, azt olyasgatom... Hiába, úgy él az ember, ahogyan lehet...

★

Koldusok számára ilyen élet lehet. Ennek az életnek pedig három tanulsága van. Egyik, hogy a kétszáz budapesti lakos aránylag nagylelkűen gondoskodik az ő koldusáról. Másik tanulság: a koldustársadalmi életformáját és életmódját tekintve, megindult a polgárisodás felé. A harmadik már nem is tanulság, hanem kérdés: vajon a feállítandó kolduskataszter milyen pénzügyi keretet biztosíthat egy-egy ilyen polgárisodó koldusnak, akinek a havi bevallott jövedelme egy kórházi főorvos, egy törvénytisztelő bíró, vagy egy szakkunálás havi fizetésével azonos?

Péter József